

Virgil Tănase, *Zoia*

Virgil Tănase

ZOIA

roman

- ediția a II-a, revăzută și adăugită -

Tracus Arte

2018

Cuvânt premergător

Vă veți fi întrebat, poate, și dumneavoastră, ce ați fi devenit dacă la una, oricare, din numeroasele răscruci ale vieții ați fi luat alt drum. Un singur, cât de mărunț, pas mai la stânga sau mai la dreapta ne-ar fi îndepărtat, cu anii, la mii de poște de ceea ce suntem azi. Alegerile pe care le-am făcut, s-o recunoaștem, cu toții, cam la întâmplare, duși de circumstanțe și pentru că așa s-a nimerit, ne-au clădit o viață care ar fi putut fi cu totul alta. Alta ar fi fost carnea care ne îmbracă destinul, partea țepănă a existenței noastre pe care nici timpul nici schimbările de rută nu o pot distruge, aidoma oaselor vechi de sute de mii de ani pe care le dezgroapă și le studiază paleoantropologii. Numai că, pe cât e de ușor să dezbraci un om de înfățișarea lui ca să-i găsești scheletul, pe atât e de greu să dibui partea de piatră a unei vieți, ceea ce ar fi rămas neschimbat în chipul nostru lăuntric oricare ar fi fost drumul pe care am fi apucat. Destinul care nu e nici al nostru, nici dat de Dumnezeu, prin voia căruia s-a săvârșit lumina care ne duce..., Destinul, spuneam, care e...? Tocmai, la această întrebare nu vă pot răspunde. Pot însă, și numai scriitorul o poate face! pot să pun alături, împreunându-le chiar, dacă mi se pare necesar, diferitele vieți posibile ale unui aceluiași erou. De unde acest roman realist în irealitatea lui. Un fel de a duce literatura pe un alt tărâm al existenței noastre, acolo unde ceea ce vedem cu ochii și pipăim cu mîntea se-mpletește cu ceea ce nu vom ști niciodată și pentru care nu există cuvinte deși e vorba de înseși frânturile de sticlă colorată care alcătuiesc viața noastră, dar care s-ar fi putut îmbina altfel, alcătuind o altă figură, dacă mâna care ține caleidoscopul l-ar fi oprit într-un alt punct al rotirii sale. Și dacă culorile faptelor noastre sunt uneori atât de urâte și de vulgare, de rușinoase, încât cel care

le înfățișează e nevoit să scoată cuvintele potrivite din haznalele vocabularului, e pentru că numai așa putem măsura adâncimea din care trebuie să urcăm spre ținta înaltă la care năzuim; numai așa putem avea înțelegerea de care au nevoie cei ale căror brațe n-au fost suficient de puternice cât să-i împiedice să alunece înapoi în mocirla din care caută să-i scape lumina sădită în fiecare dintre noi de la facerea lumii, dacă nu cumva chiar dinainte.

Zoia este copilul pe care l-aș fi putut avea dacă n-aș fi fost ucis în aprilie 1944 pe frontul rusesc. Ea s-a născut în 1950 și venirea ei pe lume mi-a schimbat viața și chiar și moartea, care a survenit când Zoia de-abia împlinise șapte ani. Numele pe care-l poartă e cel al unei speranțe nesăbuite, credința unor oameni care au vrut să lase în urma lor o lume cât de cât mai bună.

Numele meu e **Mircea**. Astăzi în vârstă, duc, la Londra, o viață care nu e a mea, cel puțin din punctul meu de vedere, chiar dacă, pierind laolaltă cu acest Occident care-și dă duhul lăfăindu-și înfumurarea pe-un maldăr de gunoaie, recuperez măcar o parte din destinul generației mele.

Pe mama fiicei mele o cheamă **Eva** și era studentă la conservatorul de muzică de la Berlin. Sau **Ana**. Le confund uneori cu o femeie stranie, **Mara Steiu**, care s-a sinucis, presupun, fără vreun motiv precis într-o țară depărtată. De altfel acest personaj nici n-a existat. Această femeie este, de fapt, o alta, născută cu patruzeci de ani mai târziu – dacă evenimentele despre care este vorba aici se întind pe mai bine de șaizeci de ani și se încheagă în carnea atâtor personaje este tocmai pentru ca orele care apar pe cadranul Istoriei să nu se confunde cu mașinăria care merge înainte fără să se sinchisească de acele, chiar desțătănate și care atârnă blege, ale ceasului, manifestare superficială și accesorie a mișcării dinăuntru cutiei, unde se află arcul; este pentru ca să puteți pricepe odată pentru totdeauna că vorbele noastre nu sunt nici pe departe suflul, suflarea, fără de care ele n-ar fi nimic.

Soțul Marei, **Grigore Grigorencu**, un „fost”, după cum se spune, un om al vremurilor dinainte de război, unul din acei „dinozauri” uciși de un cataclism geologic fără ca dispariția lor să stânjenească evoluția speciilor, este eroul unui roman scris de **Haralamb Săvescu**, scriitor român renumit, care la sfârșitul anilor 60 s-a refugiat în Franța. Fiu al unui judecător de la Iași, acesta se căsătorise cu **Oana** cu care a avut doi copii: **Matei** și **Ilinca**. Sora lui, **Irina**, care se află de mai mulți ani într-un azil de nebuni, a fost în tinerețea ei singura și marea dragoste a lui **Ion Brudea**, devenit după căsătoria cu **Tamara**, o rusoaică pe care a întâlnit-o în timpul studiilor la Moscova, unul din oamenii cei mai temuți dintr-o țară care, după prăbușirea zidului de la Berlin, revoltându-se ca să scape de o dictatură care transformase oamenii în piesele de schimb ale unui aparat de fabricat bunuri materiale, s-a întors în malurile dinainte de război, restaurând fără mustrări de conștiință cea mai scârnăvă din câte orânduirii ne-a fost dat să născocim. Tot în timpul studiilor sale de la Moscova, Ion Brudea s-a împrietenit cu **Adrian Moscovici**, stabilit ulterior la Paris. În mai 1968 acesta l-a adăpostit în apartamentul lui de pe strada Médicis, pe elevul său **Pierre d'Epriay-Borie**, astăzi un universitar renumit, despărțit de soția sa **Jane** care s-a reîntors în Statele-Unite. În timpul războiului din Algeria, tatăl acestuia, **Emmanuel Xavier**, făcea parte dintr-o rețea de așa numiți „purtători de valize” împreună cu **Guillaume Pasco**, arhitect, care n-a fost căsătorit și n-a avut copii; îmi seamănă și uneori îmi spun că dacă m-aș fi născut în Franța, fiu al unui amărât de emigrant, aș fi avut, poate, același parcurs în loc să mă spânzur de creanga unui pom din susul Copoului atunci când am fost și eu exclus din Partid...

Mai e, oare, nevoie să adaug că niciunul din aceste personaje nu a existat cu adevărat – și, într-un anume fel, nici autorul?

De fapt toate aceste precizări sunt fără importanță. Cititorul unui roman o ia pe un drum greșit dacă încearcă să „înțeleagă”, adică se disece faptele cu instrumentele unui funcționar de la starea civilă sau de la administrația fiscală, ceea ce autorul încearcă să-l

împiedice să facă încurcând itele și sfărâmând identitățile. Haralamb Săvescu, personaj, vai Doamne! atât de odios, al cărui destin n-ar fi putut în nici un caz fi al meu deși în multe privințe experiența noastră e comună, dovadă în plus, dacă mai era nevoie, că identitatea noastră nu e clădită din evenimente ci din menirea așezării acestora...! Haralamb Săvescu, spuneam, avea dreptate să afirme într-un volum de interviuri publicat după moartea sa (Haralamb Săvescu, *Cuvinte despre inactualitate*, ed. Urbs, 2004, p. 72): „Vocația romancierului nu este de a transmite un mesaj, de a propovădui un sens al existenței, ci de a-i propune cititorului să se pună la încercare, dându-i ocazia să asume situații și conflicte pe care nu le-a trăit și pe care poate că nici nu le va trăi vreodată, cel puțin la o aceeași intensitate. Aidoma acelor credincioși indieni care, urcând muntele sfânt, își încarcă desaga cu bolovani, cititorul de romane acceptă să ducă în cârcă evenimente strivitoare, să asume decizii cutezătoare. Își pune la încercare convingerile și-i călește caracterul prin angajamente fictive, dar constrângătoare. Obligat prin ceea ce simte, indiferent dacă îi place sau nu ce citește, să definească binele și răul, el descoperă măsura exactă a sacrificiilor pe care este dispus să le facă în numele ideilor și sentimentelor sale. Când părăsește literatura de divertisment, intrigile polițiste și poveștile cu zâne ca să ia calea aspră pe care i-o propunem, cititorul nostru se rupe din mulțime și, mulțumită harului anevoios al scriiturii noastre, devine un individ, un om adevărat, acel «om minunat» despre care vorbește Gorki...”

Da, până la urmă singura menire a literaturii este de a făuri îngeri într-o lume de unde aceștia au fost alungați și care, de aceea, fără noi, scriitorii, ar fi la fel de moartă ca nenumăratele corpuri cerești care roiesc în cerul fără făptură de deasupra capetelor noastre.

Haralamb plecă trântind ușa.
Emigrația română și mai ales exilații din ultimii ani îl primiseră cu multă răceală dată fiind notorietatea lui din România, dobândită cu compromisuri pe care le dezaprobau vehement ca să le facă uitate pe ale lor. Pe deasupra, Haralamb nu se alăturase celor care, aici, denunțau cu asiduitate la radio și televiziune sau în presă țara. Haralamb, care nu se slujise de prestigiul său ca să protesteze atunci când autoritățile ar fi putut să-l sancționeze, găsea că e indecent s-o facă acum, când era la adăpost. Această atitudine nu era pe placul celor care, ca să șteargă turpitudinile lor de altădată, deveniseră, o dată cu trecerea frontierei, luptători asidui pentru o libertate și o democrație de a căror lipsă nu se plânseseră înainte. Românii de la Paris s-au simțit disprețuiți și unii, ca să-și dea importanță, nu ezitau să insinueze că Haralamb ar fi fost trimis special de la București ca să-i spioneze.

Haralamb a înțeles foarte repede că românii pe care întâmplarea îi azvârlise pe malurile Senei nu erau nici mai buni nici mai deștepți decât cei din țară și că, în ceea ce privește tâmpenia, Dumnezeu se arătase foarte darnic împărțind-o cu multă mărinimie tuturor. Era inutil să ceară ajutorul acestei diaspore pestrițe și lamentabile. Sub pretextul că nu pot ajuta toți amărâții din țara lor de origine, exilații români nu săreau în ajutorul nimănui. Pe deasupra, în mod evident, Haralamb aparținea unei alte specii animale. Se simțea mai aproape de scriitorii și artiștii nebuni și fără o para care mișunau între Place du Tertre și Montparnasse decât de concetățenii săi care îi dădeau să înțeleagă că i-ar sta mai bine să facă afaceri decât romane. Cei care, în România, nu pregetaseră să-i condamne cu asprime pe cei câțiva rebeli al căror curaj, deși gratuit, dovedea totuși lașitatea celorlalți, hrăneau aceeași ură împotriva celor care, în occident, în loc să facă bani ca toată lumea, voiau să-și câștige notorietatea cu opere artistice de care nimeni nu avea nevoie.

– Crezi că ar mișca un deget ca să mă ajute să public?! Nu, din contră. Mă sfătuiesc să-mi scot un ochi pentru că, pare-se, un circ din provincie are nevoie de un chior...

După aproape un an de la venirea lor, când Haralamb semna primul contract cu un editor, Oana a găsit prin cunoștințe un post de vânzătoare într-un magazin de îmbrăcăminte, rue d'Alesia. Obligația să rămână adesea după orele de program ca să facă contabilitate și bonuri de comandă, ajungea acasă frântă, făcea un dus (apartamentul nu avea cadă) și se culca. Paradoxal, această schimbă pe care și-o dorise atât i-a agravat depresiunea nervoasă: pentru puținii bani pe care-i primea renunțase la ambițiile ei de fată școlită acceptând ideea că de-acum înainte nu mai poate avea alte nădejdi decât cele ale unei servitoare care visează să ajungă bună într-o casă de oameni înstăriți unde farfuriile pe care le pune pe masă sunt dintr-un porțelan mai fin și unde, de Crăciun, slugile primesc o gratificație mai consistentă. Pe deasupra, presupunând că Ilinca și Matei ar fi ajuns la Paris, n-ar fi avut timp să se ocupe de ei decât duminica și nu le-ar fi putut oferi decât o viață poate nu mizerabilă, dar, în orice caz, mediocră și umilitoare, fără să le poată, de pildă, plăti profesorii de muzică și de limbi străine pe care-i aveau deja la București.

– Ce căutăm aici? Ce-am făcut? De ce? întreba Oana în momentele de criză, din ce în ce mai dese.

Se așeza pe un taburet șchiop de la bucătărie, lângă fereastra care dădea într-o curte interioară, un fel de puț strâmt și pătrat delimitat de ziduri cenușii urcând până la o bucată de cer nu mai întinsă decât o batistă. Cu o ceașcă de ceai în mână, pe care o strângea ca și cum i-ar fi fost frig și ar fi vrut să se încălzească, fuma țigară după țigară deși știa că Haralamb le numără: statul, care se îngrijea de sănătatea noastră, scumpea regulat țigările ca să ne împiedice să fumăm, lăsând doar celor înstăriți, capabili să se îngrijească în clinicile private, dreptul de a-și oferi un cancer pulmonar.

– Era o capcană. Suntem tot în burta unui pește, ca Iona. Spărgând burta unuia ca să ne eliberăm, am ajuns în burta altuia mai mare, asta-i tot.

– Nu-i adevărat, se apăra Haralamb care voia s-o liniștească înainte de a se duce să-și petreacă seara în tovărășia diferitor cunoștințe cărora le făcea curte cu stângăcie, sau a vreuneia din

acele femei care se excitau vag, în limita posibilităților lor vaginale, în general restrânse, la ideea de a se culca cu un individ venit dintr-o țară sălbatecă (dar care producea, totuși, masculi albi și cunoscând avantajele săpunului), și care, mai ales, frecvența lumile imagine unde nu le duceau niciodată soții, amanții sau patronii lor care le plăteau, mai prozaic, casa, masa, rochiile scumpe și vacanțele în străinătate. Eu mă simt liber...

– Liber să ce? Să dai limbi unor dobitoci ca să te admită în cercul celor cărora le aruncă din când în când un os?!...

– Nu sunt toți niște cretini.

– ...Secretarii noștri de partid, care erau și ei niște vite, știau cel puțin că nu-i dădea deșteptăciunea afară din casă și că sunt unde sunt nu pentru că ar fi niște lumini. Vă invidiau pentru că erați inteligenți, pentru că aveți har..., și era un fel de omagiu adus talentului și duhului vostru...! Aici, aceleași vite se cred coborâte cu hârzobul din cer pentru că au nu știu câte apartamente și nu știu câte pachete de acțiuni... De fiecare dată când primesc de la bancă situația contului, imbecilii ăștia au senzația că sunt laolaltă Socrate, Nietzsche și Marx, și vă dau lecții vouă, niște prăpădiți, care împușcați francul. Sunteți incompetenți pentru că nu sunteți rentabili, și n-aveți talent pentru că n-ați făcut avere.

– Exagerezi.

– Repet ce-mi spui despre cei pe care-i întâlnești la toate dineurile tale de căcat. Ne-am păcălit, cel puțin s-o recunoaștem deschis.

– Nu putem să ne întoarcem acasă, știi foarte bine.

– Știu. Dar cel puțin să nu ne îmbătăm cu apă rece. Ce-s cărțile astea de doi bani care-ți sunt date cu dedicație? Le-ai citit?

– Da.

– Minți. Le răsfoiești ca să găsești o frază mai ca lumea pe care o citezi în fața autorului cu nădejdea c-o să te bage în seamă și o să-ți dea ceva de pomană. Ce-s scriitorii ăștia de căcat? Ce e supă asta de surcele care-și spune marea cultură franceză? Pârângăii ăștia parfumați sunt urmașii lui Voltaire, ai lui Balzac, ai lui Proust? Pentru ei aruncam noi la gunoi cărțile autorilor sovietici? Erau de o sută de ori mai buni. Realismul socialist era o culme față

de literatura asta pentru debili mintali, sirop de căpșunele pentru femei la menopauză, frișcă cu usturoi pentru impotenți... Căcat cu mac!

– Ești pătimașă și nu știi ce spui!

– Ești caraghios! Te-au tras pe sfoară și acum ai vrea să crezi că degetul pe care ți-l vâră în cur e o figură de balet.

– Operele de calitate au fost întotdeauna o excepție, înecate în masa literaturii mediocre. Ce contează?!... Important e că am o șansă. Joc pe același teren cu ei..., adică nu numai cu ei, dar și cu cei mai mari. Pot să scriu liber, fără să mă gândesc la cenzură, fără să mă dau pe după plopi ca să nu supăr pe cutare sau cutare tovarăș...

– Nu, tu trebuie să scrii pentru treizeci de mii de cititori care să-ți poată cumpăra cartea – adică nu pentru studenți sau intelectuali care n-au mai multe parale decât tine...! Trebuie să scrii ca să ai un premiu: statuia lui Ovidiu îmbrăcată în Mickey, roman de Sanda Marin pentru uzul șefilor de gară, Scufița Roșie în versiune pornografică și dacă se poate cu clopoței... E ceea ce încerci să faci, și pe deasupra ești mândru...!

– Nu-i adevărat.

– Bineînțeles că nu-i adevărat, recunoștea Oana ajunsă la capătul puterilor. De aia nu găsești un editor. Te plimbă ca pe sfintele moaște să te arate în colocviile lor de doi bani, unde-ți cer să le povestești cât e de cumplit dincolo de cortina de fier, asta ca să se simtă ei mai bine aici unde nici capul nu-i doare, dar nimeni nu-și riscă banii pentru tine și pentru romanele tale dintr-un alt secol, dintr-o altă lume..., o lume din care n-a mai rămas nimic..., gândacii, viermii...

– Ești insuportabilă, insuportabilă! se revolta Haralamb care, dintr-un reflex de autoapărare, se silea să nu recunoască adevărul. Nu mi-e nici mie ușor. În loc să am un sprijin, în loc să mă ajuti...

– Ești nedrept. Din contră, cred în tine, în talentul tău. De aceea sunt atât de disperată. N-ai nici o șansă. Nu-mi cere să mă leg la ochi, să-mi astup urechile și să mă țin de nas. Lumea asta pute. Pute a hoit și tu, care mai ești încă viu, săracul de tine, ai face mai bine să...

– Încetează! Adu-ți aminte de mizeria de la noi, de lagăre. Tu n-ai făcut închisoare. Nu poți să-ți închipui...! Când ieși de acolo, nu mai ești om întreg..., handicapat pe viață. Nu mai crezi că se poate schimba ceva. În fiecare zi, când mă trezeam dimineața, nu știam dacă seara n-am să mă culc la pușcărie. Eram în ghearele unor fiare imprevizibile: se lasă mângâiate și după aceea, când te aștepți mai puțin, te sfășie. Adu-ți aminte de căcatul pe care trebuia să-l mâncăm zilnic, de minciunile sfruntate pe care trebuia să le acceptăm ca adevăruri absolute, de impostorii pe care trebuia să-i ridicăm în slăvi, de toți oamenii de știință care de abia știau să scrie și care-și atribuiau descoperirile unor colaboratori cărora dosarul nu le permitea să iasă în față, de toți maestrul care nu scriseră decât denunțuri la securitate...! De cărțile pe care trebuia să le citim pe ascuns! De confuzia deliberată dintre arta adevărată și mângălelele amatorilor...!

– Da, până la urmă cred că nicăieri nu se poate trăi..., că nu există un loc pentru oamenii de treabă...

– N-ai dreptate. Aici suntem străini, trebuie să câștigăm tot ceea ce alții au deja datorită efortului mai multor generații. Dar copiii noștri, pentru că venind aici ne-am gândit și la binele lor...!, copiii noștri vor fi francezi. O să aibă o viață mai bună. O să poată trăi cum vor.

– Adică la fel cu cei de aici. Asta vrei să faci din ei?! Niște viermi?!... Oricum n-o să-i lase niciodată să iasă.

– Nu mai spune prostii numai din plăcerea de a suferi.

– Nu sunt prostii. Nu pot trăi fără copiii mei, și n-am să-i mai văd niciodată..., știu că n-am să-i mai văd niciodată...!

– E absurd. Mulți și-au recuperat copiii.

– Cu tine e diferit. Copiii tăi n-or să poată pleca niciodată din țară. Știu, simt...

– Bine, se enerva Haralamb căruia îi era frică să nu întârzie unde era așteptat. Dacă vrei să pleci, fă-ți bagajele și du-te, ce vrei să-ți spun?!

– Da, am să plec. Nimic nu mă ține aici. Tu ai cel puțin curvele tale...

– Te rog, n-o lua de la capăt!

- N-are rost să minți. Când te întorci, miroși a curvă. Nu mă lua drept o idioată.

- Ești nebună, zău!

- Nu sunt deloc nebună. Dar n-am nimic, nimic. N-am copii...

Tu nu faci decât să sari dintr-un pat într-altul... Eu și când fumez mă gândesc la cât costă țigările... Nu-ți dai seama că nu mai putem trăi așa?

- Ai băut și vorbește gura fără tine.

- Nu știi ce să mai născociști, ca să dai vina pe mine.

- Mă dezguști, zău! Ai ajuns o bețivă, o bețivă ordinară. Ia-ți valizele și du-te dracului. Nu se mai poate trăi de răul tău!

- Da, nu se mai poate trăi.

Ca dovadă, Oana își tăie venele.

Pentru cei care, ca mine, o cunoscuseră la București unde reușita lui Haralamb și ascensiunea lui socială se datoraseră în mare parte calităților mondene ale Oanei, eșecul ei parizian poate părea ciudat. E însă adevărat că Oana se schimbase, chiar fizic. Își pierduse prospețimea și trăsăturile ei exprimau un fel de descurajare internă, o vlăguire viscerală. Dificultățile și umilințele vieții de zi cu zi erau, firește, greu de suportat și absența copiilor, care devenise o obsesie, agrava starea ei depresivă, dar toate acestea nu mi se par suficiente pentru a explica o cădere pe care nimeni altădată n-ar fi putut-o imagina. De fapt, Oana înțelesese, pe de o parte, că în lumea în care ajunsese nu mai avea nici un atu: Haralamb nu era nici promotor imobiliar, nici om de afaceri, nici cadru comercial superior. Cu cărțile lui, care nu erau bunuri de consumație curentă, și Oana știa! nu putea pretinde decât un succes de stimă și recompensele minime rezervate celor din munca și talentul cărora nu vor trage profit decât, poate, generațiile viitoare, care încă nu sunt solvabile și cu care nu se poate face nici un alișveriș: cine-i atât de nebun încât să dea vrabia din mână pe o cioară care nici n-a ieșit din oul încă neouat?! La începutul șederii lor la Paris, când erau scoși la dineuri ca niște papuaș din Noua Guinee sau ca supraviețuitorii unei catastrofe prezentați pe targă la balul Crucii Roșii, Oana simțise vag că în această lume lăsată liberă ca să se scurgă spre nivelul mării unde fiecare, făcându-se

placintă la pământ, se bucură de fericirea lucrurilor fără înălțime, e mai josnic să-ți dobândești o notorietate decât să nu știe nimeni că existi. Timpul îi întărise această convingere: la ce bun să învingi când gladiatorii sunt niște râme deghizate în paiațe – victorie oricum provizorie în măsura în care, până la sfârșit, râmele ies mereu biruitoare pentru că un om, întotdeauna singur și a cărui viață e drastic măsurată, nu poate veni de hac aluatului viu al unei specii care nu moare niciodată. La urma urmei, văzută de aproape, această lume pe care o crezuseră atâta timp o speranță, semăna leit cu cealaltă, din care fugiseră: aceleași râme jucau aceleași roluri într-un alt climat, și cu asta basta!

Descumpănită, Oana își pierduse încrederea în Istorie: nimic, pentru individ, nu poate fi ameliorat, afară doar de confortul spre care îl împinge o înclinare naturală la trândăvie. Căpătase convingerea că schimbarea decorului nu modifică natura piesei. Firește, Istoria nu joacă nici un rol în alchimia vieții noastre de fiecare zi și, cu rare excepții, motivația gesturilor cotidiene nu ține seama de direcția trenului în care ne aflăm: mâncăm, digerăm, iubim, dormim, visăm, suferim, cântăm, ne bucurăm la fel dacă suntem în acceleratul de Arad sau în personalul care merge la Tecuci. Nu e însă mai puțin adevărat că, odată urcați în vagoane, ca să nu ne aruncăm pe fereastră, trebuie să credem că mecanicii știu unde ne duc și că există undeva, într-un birou, un mers al trenurilor cu itinerare și orare precise...! Altfel spus, trebuie să credem că puzzle-ul, ale cărui piese înfime suntem, alcătuiește o figură inteligibilă – ceea ce îngăduie fiecăruia să-și caute conștiincios locul lui microscopic în ansamblu și să aibă uneori senzația că l-a găsit chiar dacă, de acolo unde se află, îi este imposibil să vadă întregul. Oana începuse să se îndoiască de existența, fie și numai ideală, a acestei organizări pe care unii, din comoditate, o atribuie lui Dumnezeu care poate că este, la urma urmei, concepătorul și deopotrivă cel care a tăiat imaginea în bucățele – afară doar de cazul în care este soluția finală, cea care va apărea atunci când, după rătăcirii infinite ale acestei infinități de particule infinitezimale, prin nu știu ce miracol, acestea își vor găsi toate, exact în aceeași clipă, locul cuvenit și atunci...!

Atunci!
Încercarea de sinucidere a Oanei avea, firește, motive imediate foarte precise: o factură de electricitate nu mai importantă decât altele, dar venită când nu trebuia, o friptură pe care o uitase pe foc și se prinsese, o emisiune de televiziune a cărei muzică îi aducea aminte de un restaurant de la București unde, pe vremuri, dansa cu Haralamb pe care de-abia îl cunoscuse, chiuveta de la bucătărie care se înfundase, un vecin care tocmai atunci se apucase să facă găuri în perete, etc. Dar era mai cu seamă un semn de oboseală, oboseala cuiva epuizat de această mișcare browniană care ne poartă, obligați să ne apărăm în fiecare clipă de miliardele de corpusculi care se năpustesc din toate părțile asupra noastră, duși în direcții absurde de coliziuni catastrofice pe care încercăm să le evităm aidoma unui pieton care, ca să scape de cei care-l hăituiesc, dă colțul pe prima stradă care-i iese în cale, apoi, amenințat de-un alt pericol, își schimbă drumul și la capătul unui număr incalculabil de eschive, se pierde, nu mai știe unde e, încotro trebuie s-o ia... Vine un moment în care puterile ne părăsesc și ne lăsăm doborâți de ultimul urmăritor care nu are mai multe merite decât ceilalți, dar care poate în sfârșit să ne taie beregata pentru că ne-am oprit și refuzăm să fugim mai departe...!

Salvată în ultima clipă, pentru că, întâmplător, în seara aceea, Haralamb a ajuns acasă înainte de miezul nopții și pentru că doctorul de gardă, algerian, avea, poate, mai multă înțelegere pentru un asemenea gest disperat, a intervenit imediat, lăsând pe mai târziu cazurile mai puțin grave, Oana a scăpat cu viață și la trei luni după această întâmplare tragică se întorcea în România cu riscul de a fi condamnată pentru anii petrecuți în străinătate. După tot soiul de explicații penibile în fața autorităților și a unui proces de divorț la fel de neplăcut pentru că a trebuit să-și acuze soțul de toate turpitudinile pământului, Oana a găsit un post de secretară într-un liceu profesional din Dămăroaia și nimeni n-a mai auzit vorbindu-se de ea.

Deveniți personaje importante ale vieții literare bucureștene, foștii prieteni ai lui Haralamb, când, uneori își mai aminteau de el, se întrebau ce-o fi devenit soția acestuia care, pe vremuri, cel puțin pe unii dintre ei, îi fascinase cu adevărat.

Epilog

– Doamne, ce-i cu mine? Unde sunt? se întreabă Mircea ridicându-se în capul oaselor.

Se scoală opintit și stă o vreme pe marginea patului ciulind urechile și încercând să străpungă cu privirea întunericul de leșie dinspre buza dimineții care scoate lucrurile din beznă, dar oblojindu-le în flenduri de vată.

Într-un anume fel, această spitalizare nu are numai neajunsuri. La o vârstă când nu mai ești trebuitor nimănui și, conștient că acum faci umbră pământului de pomană, nu știi cum să-ți omori timpul fără să-i stânjenești pe cei din jur, ocupațiile concrete legate de o boală sunt o mană cerească: traiul sterp și fără repere capătă dintr-odată o noimă. De voie de nevoie, pacientul devine un fel de soldat cu sarcini exacte pe care trebuie să le execute la ore precise, cu consemne pe care nu le poate neglija fără a se pune în primejdie de moarte, ascultând de ordinele unei ierarhii medicale care se ocupă de tot, cerând în schimb o supunere absolută – ați băgat de seamă în ce măsură medicii își dau aere de colonel sau de general? și în ce măsură, ca pe câmpul de luptă, bolnavii îi ascultă chiar atunci când e vorba de poruncile cele mai aberante? Da, Mircea fusese mobilizat pe frontul acestui conflict de dimensiuni intime, e adevărat, dar care-i militariza viața și oferea chiar anumite satisfacții noului recrutar, bucuros de fiecare victorie, chiar provizorie, asupra unui dușman pornit să-l răpună.

Patul lui Mircea se află mai spre fereastră, dar nu chiar lângă ea, ferit de curenții de aer care, în ciuda ziarelor îndesate cu lama cuțitului între tocul de lemn și cerceveaua scorjită, se scurg vertical pe perete, stropindu-i pe cei din preajmă, acoperind apoi dușumeaua cu o pojghiță de răcoare întinzându-se până în culoar pe sub ușa care repercută, cu o mărunță întârziere, tremurul geamurilor scuturate de vânt. Mircea se uită în jur. În salon nici o mișcare, nici un foșnet.

Ciudat: deși mijeste de ziua, personalul spitalului nu și-a reluat activitățile obișnuite. Gunoierii nu rostogolesc prin curte lăzile golite și nu se aude nici zarva femeilor de serviciu nepăsătoare la zdrăngănitul ligheanelor de tinichea pe care le împing pe pardoseala de ciment deșteptând pe toți cei cărora durerile sau spaima maladiilor le îngăduiseră să aștească. Bolnavii din saloni par și ei că dorm somnul dreptilor profitând că nimeni nu-i sculă ca să le ia tensiunea, să le înfigă termometrul în rect sau să le vâre pe gât tot soiul de medicamente amare.

Ce zi om fi? se întreabă Mircea care pierduse noțiunea timpului. Aici, viața e otova: doctoriile trebuie luate duminica la fel ca-n restul săptămânii, corpului bolnav refuzându-i-se orânduirea creștinească a unei săptămâni la capătul căreia Domnul s-a odihnit. Medicii care se perindă prin saloane n-au liber de sărbători, nici la vreo altă ocazie deosebită... Am s-o rog pe Zoia să-mi cumpere o agendă și am să țin un jurnal, își spune Mircea. Am să consemnez, ca Bogoiu, data și evenimentele zilei, dar am să adaug și impresii personale, povestind de asemenea amintiri și diferite fapte memorabile al căror martor am fost. Da, într-un anume fel am avut o viață exemplară. Neînsemnată și banală, dar tocmai de aceea semnificativă, viața a zeci și sute de milioane de oameni. Trebuie să las o mărturie despre ce am trăit... o epocă fabuloasă – cumplită pentru multă lume, dar totuși nemaipomenită: niciodată omenirea n-a făcut un asemenea salt înainte..., care a fost cât pe ce s-o nimicească, e adevărat, și încă nu s-a isprăvit...! Dar și ce vis măreț am hrănit!... Un vis care va deveni poate realitate, o realitate la înfăptuirea căreia am contribuit și noi câtuși de cât... Da, da, noi, oamenii acestei generații, am căzut de sus, poate, dar pentru asta trebuia mai întâi să ajungem pe o culme. Gravitația, ca întotdeauna, a fost până la urmă mai vajnică, dar, Doamne Dumnezeule! ce alpiniști am fost și de pe înălțimile acelea, ce lume minunată am văzut desfășurându-se la picioarele noastre până dincolo de orizont! E adevărat că am comis și nenumărate crime – e, cel puțin, termenul pe care mulți îl folosesc atunci când vorbesc de măsurile pe care le-am luat considerând că dreptatea socială nu poate fi obținută decât tăind în carne vie. N-am fost mai răi decât

cei cărora le luasem locul, dar nici mai buni. La război, adversarii ajung să se asemene. Singurul mijloc de a înfrânge turpitudinea este de a o combate cu propriile ei arme, și nenorociții care-o fac pervertesc până la urmă idealurile lor, mănjite de josnicia celor obligați să le impună prin mijloace odioase. Da, aceasta e legea după care se mișcă prin timp căruța Istoriei... Numai că atunci, Istoria asta hodorogită de ticăloșiile noastre e un mers înainte sau o prăbușire?

La urma urmei, de ce am intrat în joc? De ce nu m-am învrednicit să caut un sens al meu, personal? De ce am acceptat să mă dizolv în masa contemporanilor mei dedicându-mă cauzei lor și prefăcându-mă că nu bag de seamă că oamenii, de cum sunt în turmă, devin o haită și n-au altă vocație decât asasinatul...? Drept să spun, nu știu – și n-o spun ca să mă dezvinovățesc. Las în seama altora, care vor veni după noi și care vor fi fără îndoială mai buni judecători, să se pronunțe. Acolo unde o să fim peste două sau trei sute de ani, în Dumnezeu știe care cotlon de cer, în sferele celeilalte lumi, dacă cu adevărat aceasta există, o să luăm știință de verdictul lor și o să ne supunem, pentru că, oricum, n-o să avem încotro... Dar în ziua aceea, în ziua în care această înaltă curte își va pronunța sentința, să știe, magistrații ei, că țărâna dârză pe care calcă e plămădită cu suferințele și cu sângele nostru...

Da, am să-i cer Zoiei să-mi cumpere un caiet, creioane, o ascuțitoare și o radieră. Cerneala nu poate fi ștersă și îngăduie mai greu corecturile, or nu sunt atât de meșter în ale scrisului încât să găsesc din primul foc cuvintele drepte, frazele capabile să exprime cu exactitate sensul evenimentelor despre care vreau să vă vorbesc, care nu sunt oarecare...

Mircea ia portofelul și buletinul de identitate din sertarul noptierei unde fiecare bolnav își ține cele câteva obiecte personale îngăduite de regulamentul spitalicesc. Le pune în buzunarul pijamalei împreună cu doctoriile și cu lingurița de argint pe care și-o adusese de acasă. Iese pe vârfuri din salonul unde toată lumea doarme – dacă nu cumva peste noapte au dat cu toții ortul popii, că dată fiind vârsta și gravitatea bolii fusese așezat printre cei cu puține șanse de însănătoșire. Pe culoar e întuneric: becurile

minuscule din lămpile de veghe de deasupra ușilor nu reușesc să împrăstie întunericul umed pe care-l străbate aidoma unui scufundător înotând cu ochii deschiși. Ajuns în curte, această impresie nu se risipește, întărită chiar de un început de văpaie care înviorează casele și copacii fără a le îngădui să aibă o umbră a lor. Mircea e convins că un fel de eclipsă luminoasă oferă nopții o strălucire de aceeași natură cu întunericul care năpădește pământul atunci când, în plină zi, de câteva ori într-un secol, soarele se-ascunde după lună. De fapt, nu e vorba atât de ce vede cu ochii cât de o senzație aproape animală, cum nu se întâmplă decât în vise când suntem îngroziți de fapte pe care, treji, le-am socoti mai degrabă caraghioase..., spaima vitelor confruntate cu un fenomen incomprehensibil, atât de straniu încât el poate prevesti sfârșitul lumii, primele momente ale apocalipsei.

Pierdut între pavilioanele pe care nu le cunoaște, construite în epoci diferite, și care-l surprind prin arhitectura lor bizară, fără nici o legătură cu specialitatea înscrisă pe fronton: chirurgie, oftalmologie, ORL, pediatrie, boli infecțioase, dermatologie, etc., Mircea are senzația că se învâрте în cerc. În momentul în care, convins că n-o să găsească niciodată ieșirea, îl apucă disperarea și-l bate gândul să renunțe la această tentativă de evadare, își dă seama că poate lesne sări gardul, punând piciorul pe zid, apoi pe prima bară care unește sulite, după aceea pe cea de sus, le-ncalecă, coboară la fel pe partea cealaltă..., buiac ca pe vremea când era copil, când sărea toate zăplazurile, își sfâșia nădragii în toate țepăruile, se zbânțuia în toți pomii din livadă unde, hâțânându-se în scaunul unor crengi încovoiate după trebuința poponețului, socotindu-se când aviator, când matelot de cart cocoțat pe catarg, când vânător de lei purtat de-un elefant...

Strada e pustie – cu atât mai bine: în pijama de spital și-n picioare cu papuci de casă, cineva l-ar putea lua la ochi și, dându-și seama că trage chiulul, s-ar simți obligat să anunțe autoritățile școlare: „Domnule director, deghizat în paiață, unul din elevii dumneavoastră, probabil nu dintre cei mai meritorii, a sărit zăplazul, și-a rupt într-o țepăruie pantalonii de pijama, s-a urcat în cireșul din fundul curții și-acum încearcă să fugă în străinătate...!”

Directorul cheamă la școală părinții imprecinatului și anunță poliția care răspândește știrea în toată urbea, cerând forțelor de ordine și deopotrivă tuturor cetățenilor cu simțul datoriei să pună imperativ mîna pe fugarnic. Hăituit de jandarmi și de toată suflarea tîrgoveților bine intenționați, pândit de paznicii municipali, de sicofanții năimiți, de cercetași, de hingheri, de caraulele călări, de poterașii voluntari și chiar de șeful gării care stă de strajă pe peron ca nu cumva să mă agăț de scara vreunui vagon, fie el și de marfă, și să dispar în lumea largă, șansele mele de supraviețuire sunt mai degrabă nule și neavenite. Până la urmă, vreun benevol mă va aduce de urechi acasă unde, înduișat de lacrimile mamei, i-aș promite iarăși c-am să mă fac funcționar la poștă sau notar, poate profesor de geografie și de limbi străine..., oricum un om de treabă, rînduit și așezat.

Muiți de rouă, teii își împreună desîșul tremurat deasupra străzii și răspîndesc un miros amețitor de zîna-noptii plecată să se mărîte cu un căluț de mare. Tramvaiul 5 care străbate tunelul de verdeață fără zvon, ca lunecînd pe șine de velur, pare el însuși un flacon cu sirop de busuioc traversînd o mare ai cărei pești sunt cioburile unui caleidoscop minuțios de turtă dulce scoasă de bunica din cuptor un fir mai târziu decît ar fi fost cazul. În grădinile caselor cu verandă care se înșiruie dincolo de gardurile de fier forjat, trandafirii tăiați cu grijă încercuiesc țărșii încușmăniți cu globuri de oglindă roșii, albastre, verzi și aurii. Cireșii întind deasupra trotuarelor crengi împovărate de fructe croite parcă din carne de buză tînă de fată. Boschetele de liliac ascund pe jumătate obloanele vopsite ale ferestilor care, deschise, lasă se flutură, bombate de curenți, perdelele de macrame. Copii de familie bună cîntă la pian game și bucăți ușoare de Czerny și Clementi.

În așteptarea orei cînd va pleca la școală – sau la biserică dacă e zi de sîrbătoare –, Mara Steiu se joacă lângă havuzul pe care tatăl ei, negustorul de sfecălă, l-a adus piatră cu piatră din Italia, zice-se, și l-a așezat în fața vilei pe care a plătit-o peșin, zice-se, cu mahmudele dintr-o ulcică îngropată la rădăcina unui plop de-un moș de-al lui care fusese lotru pe drumul de la Bîrlad la Brăila.

Mara a rupt dintr-o lădiță de struguri tămâioși câteva stîngii încropind un fel de plută pentru păpușile care voiajează împinse de valurile stîrnite cu mîna. Când pasagerii cad peste bord, Mara îi suflecă mai mult decît s-ar cuveni.

Apa în vis e semn rău. Agățat de gard, Mircea ar vrea s-o îndemne să fie cu ochii în patru, dar nu îndrăznește, știind că nu se cade să spionezi așa, fără rușine, ca prin gaura cheii, o fată care se crede singură și nu ia seama la faptul că, udă, mătasea a devenit necuviincios de transparentă: lipită de sîinii împungăcioși, în loc să-i sustragă privirii, mai degrabă îi arată; înfășurată pe pulpe pînă acolo unde acestea se împreună într-un țanc de întuneric, mai degrabă decît să alunge gândurile vinovate le ațîță... Mara nu-și dă seama de cum i s-a schimbat veșmântul în petală, și cît de indecentă e ținuta ei de rusalcă – dacă nu cumva și-a dobândit deja nepăsarea acelor femei care, chiar foarte începătoare în ale vieții, știindu-se frumoase, sunt cu desăvârșire lipsite de orice pudoare, aidoma operelor de artă care-și arată nuditatea fără reticențe.

– Eva, Eva! murmură Mircea.

Fata îl aude și se bucură să-l vadă. Vine către el.

– Doamne, Mircea, ți-a albit părul, spune. Pe stradă nici nu te-aș fi recunoscut.

– Și tu te-ai schimbat, îi răspunde Mircea și e adevărat că deși n-are nici o îndoială cu privire la identitatea fetei din grădină, aceasta nu aduce nici pe departe cu cea care, odinioară, îl aștepta la Romanische Cafe aplecată deasupra notelor de muzică pe care le însemna cu creionul roșu.

– De ce stai acolo, agățat de gard? Vino să ne jucăm împreună.

– Vin.

Intrarea casei se află după colț. Mircea dă ocol grădinii și se oprește în fața porții. Vrejuri de fier forjat răsucite cu măiestrie, leagă printr-o dantelă întortocheată sulitele ale căror vîrfuri aurite împung cerul. Mircea trage de mânerul clopoțelului, dar nimeni nu vine să-i descuie. Împinge poarta care se deschide ca o caisă coaptă și Mircea trece pragul, numai că-n loc s-ajungă, cum se aștepta, pe treptele de la intrarea principală, se trezește deja în casă, într-o

ioși câteva stinghii
oiajează împinse de
peste bord, Mara îi
oapte pe care și-o

ircea ar vrea s-o
e, știind că nu se
ei, o fată care se
ătasea a devenit
ngăcioși, în loc
pe pulpe până
întuneric, mai
Mara nu-și dă
lă, și cât de
lobândit deja
în ale vieții,
ce pudoare,
ențe.

ă nici nu

t că deși
grădină,
tepta la
care le

ună.

și se

strie,

urite

nu

otă

pe

o

încăpere vastă, cu pereții tapisați de cărți frumos legate în piele și
pe al căror cotor stau înscrise caligrafic inițialele proprietarului:
M.D. Niște haine cu miros de levănțică atârnă în cuiul cu
oglină. Surprins, Mircea zărește printre pălării chipul lui de ofițer
pe care-l crezuse pierdut, aruncat după demobilizare în vreun fund
de cufăr, și care apare acum dintr-odată ca oamenii aceia de care
trebuie să ne izbim întâmplător pe stradă ca să ne dăm seama că-i
uitasem. Între ușile de sticlă ale terasei, în locul unei comode
chippendale (pe vremea aceea, la noi, lumea bună se cădea să aibă
în casă câteva mobile chippendale), stă țănoș un pom de Crăciun
înalt până-n tavan. Flacăra lumânărilor strălucește imobilă de parcă
ar fi fost cioplită într-o materie fosforescentă. La rândul lor,
ghirlandele de hârtie creponată par undele unor curcubeie de care
stau agățate nuci poleite, țurțuri de cristal, globuri cât unghia și
steluțe de mărgea cărora poți să numeri razele subțiri ca firul de
păianjen. Mașinal, Mircea scoate din buzunar cheile și le leapădă la
locul lor în scrumiera de argint de lângă telefon, își potrivește haina
pe umerășul ei din șifonier și, ducându-se la baie, după ce se spală
pe mâini și pe obraz, își pune halatul de pluș pe care și-l cumpăraseră
pe vremuri la Berlin și căruia i s-au cam scămoșat mânecile și
poalele împodobite cu arabesc de găitane.

Mirosul de dezinfectant îi dă senzația că visează, lucrurile pe
care le recunoaște alcătuind, amestecându-se, diferite compoziții
fanteziste și bineînțelese inexistente. Știe foarte bine unde se află,
dar obiectele din jur nu sunt rânduite cum le știe și chiar dispoziția
odăilor e diferită. Pe deasupra, are impresia că locuința a fost luată
de-un val și dusă pe-un alt țărm, într-altă țară. Prin fereastra
deschisă nu mai văd nici plopii de pe stradă, nici felinarul pe ale
cărui fire de la stâlp la stâlp se-nșirau vrăbiile gălcevitore și
rândunicile grăbite, ci niște clădiri anapoda, din străinătate.
Dulapul cu haine de la Bălți nu e la locul lui și nici, pe prispă,
taburetul pe care se așează seara să fumeze la aer, așteptând s-audă
dinspre capul străzii pașii Anei venind de la spital. Totul e atât de
aiurea încât nu s-ar mira să vadă podeaua mișcându-se, ridicată de
morții pe care-i învie tresăririle subconștientului. Aerul devine de
nerespirat, otrăvit de un miros de seu ars și de picioare nespălate.

Pereții și ei sunt, de fapt, niște sunete, huruitul asurzitor al tancurilor și al mașinilor blindate care-i trec prin trup, care-i sfășie pieptul. Durerea îl trezește – sau poate că era deja mort și e vorba, atunci, de visul unui cadavru: dacă în somn, care este, pentru noi, o moarte tranzitorie, visul are gustul acesteia, morții probabil că, atunci când visează, trăiește viața noastră de zi cu zi, și poate că, o urmă a urmei, nu suntem decât halucinațiile cuiva care și-a dat obștescul sfârșit.

O scară interioară duce spre odăile de sus de unde îi ajunge la ureche o muzică necunoscută, un fel de vals cu răsuciri de tiribombă. Mircea are convingerea că Eva e acolo, dar cum i se pare nepotrivit să dea buzna peste ea în dormitor unde poate că se schimbă, preferă s-o aștepte în grădină. Culoarul care-l conduce spre ieșirea din spate a fost transformat și coboară în pantă lină, strâns între pereții otova, zugrăviți cu un var strălucitor. Mircea se întreabă de ce, fără știrea lui, ușile laterale au fost zidite. La capătul acestui tunel, ajunge într-un salon – sau o sală de muzică, judecând după pianul cu coadă așezat în mijlocul încăperii – care poate că e, de fapt, o seră: plante verzi cresc din podea și cele câteva mobile desperecheate care nu-i sunt necunoscute își fac cu greu loc sub frunzișul pomilor tropicali ale căror flori cărnoase par vii. Aleea presărată cu nisip alb duce la havuzul pe care tatăl Marei îl adusese din Italia stârnind uimirea și pizma localnicilor și chiar a oamenilor mai cu stare din tot județul, dintre care nici unul nu se gândise să-și pavoazeze proprietatea cu opere de artă din străinătate. Din tija pe care stau suprapuse, de la cea mai mare la cea mai mică, trei tipsii de porțelan cât roata morii, țâșnește drept un șuvoi zglobiu ale cărui cioburi moi cad în platourile deja pline, revărsându-se în cele de dedesubt împreună cu beteala unor plante acvatice cu frunze filiforme. Culcată pe una din plutele de jucărie, Eva îl vede și-i face semn cu mâna:

– Vino, hai vino, îi spune. Îndrăgostește-te de mine și ia-mă de soție, iute, cât mai iute. Să ne iubim cât încă nu ne-a despărțit vreo cine știe ce nenorocire...

– De ce ți-e frică?

– De nimic, de nimic... De tot, de tot.

De ce, Doamne iartă-mă?

Nu știu. N-am făcut nici un rău nimănui. Nu e vina mea.

Și atunci?

Mi-e frică, ce pot să-ți spun mai mult?! Mi-e frică.

E absurd. Nimeni nu-ți vrea răul.

Nu mie personal. Dar suntem atât de vulnerabili, atât de vulnerabili. Totul se poate întâmpla oricui, oricând..., lucrurile cele mai înspăimântătoare.

Nu înțeleg de unde-ți vin toate aceste idei maladive, care nu sunt normale... Dimpotrivă, am să fac tot ce-mi stă în putere ca să fii fericită...

Fericită? Ce înseamnă asta? De ce?

Mircea nu știe ce să răspundă. Într-adevăr, de ce? De ce oamenii ar trebui să fie fericiți? și de ce o fată ar trebui să-l iubească pe cel care-i promite fericirea?

Nu știu... Pentru că te iubesc.

Prostii! Mai întâi că nu mă iubești, nu mă iubești deloc, deloc.

Apa e caldută, pufoasă, dulce și de fiecare dată când Mircea vâslește încercând să ajungă până la Eva care face plajă pe stîngia ei ruptă dintr-o lădiță de struguri tămâioși, din valuri urcă aburi de tămâie.

Te iubesc...

Eva își lasă mâna în apa deloc adâncă a bazinului, culege de pe fund o scoică de culoarea unui trandafir și i-o pune în palmă.

E pentru tine.

Mulțumesc.

Ai băut.

Numai puțin. Mi-e greu..., răspunde Mircea, apoi, luându-și inima în dinți, îi arată valiza pe care a lăsat-o pe mal. Ana, plec...

Unde?

Nu știu. În străinătate.

Nu mă lăsa singură, scâncește Eva agățându-se de el și, înduișat, Mircea se urcă în patul căruia de îndată șeful de gară îi dă plecarea.

Locomotiva fluieră: uuu, uuu! și peronul prinde să alunece la vale cu toți nuntașii care ne fac semne de adio și dintre care unii și-

au scos din buzunar batistele lucrate la gherghef pe care le flutură când nu se folosesc de ele ca să-și ștergă, pe furiș, o lacrimă sul viso.

– Nu ne uitați! Gândiți-vă din când în când la noi. Trimiteți-ne vederi din localitățile pe unde o să treceți.

– Zoia, Zoia, ai grijă de tine și gândește-te, din când în când, la pus într-un plic, pe masa din sufragerie, câteva fotografii, câteva suveniruri. Scrie-ne din când în când două-trei rânduri, patru, să știm că ești cuminte, sănătoasă, că acasă toate sunt cum le-am lăsat, în bună pace... Ai să găsești în sertarul biroului chitanțele de chirie, de electricitate și de telefon. Dacă ajungi la Roma, du-te să ieși un cappuccino la Rosati ca pe vremea când, dimineața, vă așteptam acolo, pe tine și pe mama, făcând pe autorul de romane...

– E călătoria noastră de nuntă, spune Eva.

Îngreuiată de castanii seculari a căror boltă acoperă peronul de gresie roză, clădirea gării trece prin fața noastră și dispare, împreună cu chioșcul unde fanfara ceferiștilor cântă un marș trist, nupțial și funebru laolaltă. Pompa de apă cu tumba în formă de barză și bariera cu felinar roșu dispar la rândul lor trăgând după ele, înșirate ca măgelele pe ață, depoul de locomotive, Parcul Pionierilor cu statuile de ghips ale eroilor clasei muncitoare, bălțile Brateșului, tunelul de la Tulucești, lanurile de grâu și de cucuruz și cele semănate cu floarea soarelui, dincolo de care apar acum munții violeți, apoi zgârie-norii marilor orașe internaționale care curg și ele pe dinaintea noastră fără să se oprească, lăsând locul macaralelor uriașe cu ciocul cufundat în pântecul cargourilor ancorate în diferite porturi și iată în fine oceanul tăiat la jumătate de linia roșie a ecuatorului... Pești imenși, balene fără doar și poate, balene albastre, și meduze multicolore de mărimea planetelor din cer se învârtesc în jurul nostru, străbătând cu o viteză halucinantă norii de stele căzătoare cărora vânturile cosmice le smulg creasta de spumă pe care-o poartă, zdrențuită, până pe plajele galactice de la orizont.

– E călătoria noastră de nuntă, spune mireasa ai cărei ochi se umplu de lacrimi, din cauza emoției fără îndoială, pășind peste

le le flutură
lacrimă sul

rimiteți-ne

n când, la
re. Ți-am
i, câteva
patru, să
n le-am
nțele de
lu-te să
ața, vă
ane...

ul de
pare,
trist,
ă de
lupă
rcul
țile
z și
im
re
ul
or
e

unul din acele praguri pe care nu le treci decât o dată în viață, doar o dată...!

După ce închide fereastra compartimentului și trage perdeaua și draperiile de catifea, își desprinde din păr coroana de lămâiță și voalul mai spumos ca marea. Descheie copcile rochiei de nuntă dezvelindu-și sânii, unul de aur, celălalt de diamant.

– Vino, hai vino, îi spune. Îndrăgostește-te de mine și ia-mă de soție, iute, iute, cât mai suntem tineri. Să ne iubim cât încă nu ne-a despărțit vreo cine știe ce nenorocire...

Cu un meșteșug desăvârșit, ca și cum ar face nuntă în fiecare zi, îndeplinind în fiecare seară aceleași ritualuri, mireasa își scoate ciorapii de mătase naturală și restul lenjeriei. Se dezbracă aidoma de piele, de carne și de oase lăsând apoi să-i cadă la picioare ultimul veșmânt, o rufă de lucernă dulce și catifelată.

Decembrie 2001